

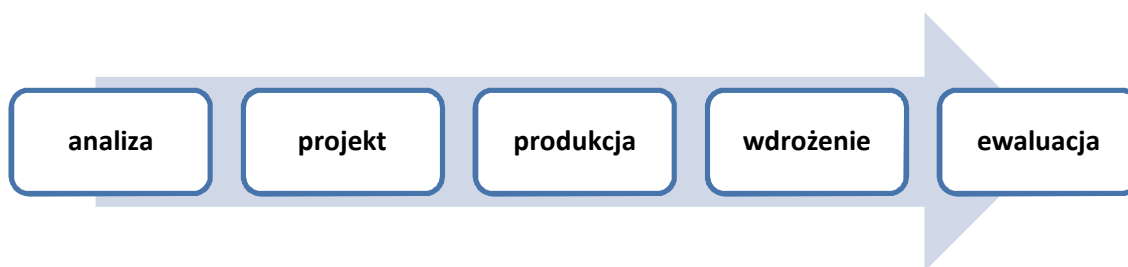

Agnieszka Wierzbicka

W jaki sposób przygotować dobry materiał do nauki online?

Tworzenie zasobów do e-leraningu to jedno z trudniejszych zadań stojących przed nauczycielami i instytucjami edukacyjnymi. Ze względu na specyficzne środowisko nauki (platformę edukacyjną) muszą być one bowiem przygotowane w pełni w formie elektronicznej. Ponadto wszystkie elementy składające się na zajęcia online trzeba stworzyć i uporządkować w taki sposób, by uczeń bez problemu „odnalazł się” w wirtualnej klasie i wiedział, do czego służą i w jaki sposób można z nich korzystać.

Cykl opracowania materiałów do nauki można podzielić na pięć zasadniczych etapów

W każdym z nich trzeba pamiętać o nadrzędnym celu, przyświecającemu każdemu twórcy — mają powstać **ciekawe i różnorodne, zgodne z poziomem kształcenia i dobrane celowo materiały dydaktyczne, które mają być dostosowane do potrzeb i możliwości każdego ucznia.**

Analiza potrzeb i możliwości

Pracę nad materiałem należy zacząć o szczegółowego przeanalizowania sytuacji dydaktycznej i określenia celów dydaktycznych oraz efektów kształcenia. To podstawa, która warunkuje przebieg prac nad materiałami — jeśli wiemy czego i po co mamy nauczyć, mamy podstawę niezbędną do stworzenia dobrego kursu e-learningowego. Ważne jest także odpowiedzenie sobie na pytanie, kim będzie uczeń, który skorzysta z opracowanych przeze mnie materiałów? Czy będzie miał stały dostęp do komputera? Czy będzie potrafił odnaleźć się w wirtualnej klasie? Nie mniej istotne jest także uzmysłowienie sobie własnych możliwości — z pewnością nie będzie dla nas problemem napisanie materiałów w wybranym edytorze tekstu, ale czy mamy odpowiednie kompetencje technologiczne by przygotować

samodzielnie rysunki, a nawet bardziej złożone elementy zajęć, np. animacje, symulacje prezentowanych zjawisk? Co zrobić, gdy takich umiejętności nam brakuje? Szukać materiałów w Internecie, a może poprosić dyrekcję szkoły o pomoc? Może pomogą nam inni nauczyciele, którzy potrafią opracować graficznie materiał? Zadanie sobie wielu wskazanych pytań i znalezienie na nie odpowiedzi pozwoli nam stworzyć podwaliny dobrego kursu e-learningowego.

Projekt kursu e-learningowego

W tym etapie przygotowujemy się organizacyjnie do prac „produkcyjnych” (kolejny etap tworzenia kursu). To czas, kiedy musimy przygotować szczegółową koncepcję dydaktyczną naszych zajęć, czyli sylabus. Znaleźć się w nim powinny nie tylko precyzyjne sformułowane wymagania wstępne wobec uczestników kursu, określone standardy kształcenia oraz warunki realizacji i osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia, ale również środki dydaktyczne (specyficzne dla e-learningu), które umożliwią ową realizację. Jeśli podczas analizy doszliśmy do wniosku, że mamy niewystarczające kompetencje do tworzenia niektórych elementów potrzebnych do nauki online, jest to najlepsza pora na poszukiwanie gotowych zasobów (grafik, animacji, filmów, plików dźwiękowych itp.), które wiążą się z tematem naszych zajęć.

Produkcja materiałów edukacyjnych

W oparciu o analizę potrzeb i możliwości oraz szczegółowy sylabus możemy przystąpić do tworzenia pojedynczych elementów, które złożą się na nasz kurs online. Zaczynamy zwykle od **materiałów służących przekazywaniu wiedzy i budowaniu wiedzy** — są to treści dydaktyczne, studia przypadków oraz wszelkiego rodzaju wizualizacje opisywanych zjawisk i procesów (grafika, animacje, filmy itp.). Obok nich musimy przygotować **materiały umożliwiające utrwalenie wiedzy i umiejętności** — wszelkiego typu podsumowania, zestawienia, ćwiczenia oparte na samoewaluacji (np. nieoceniane quizy: prawda/fałsz, wybór jednej/wielu odpowiedzi, połącz elementy). Kolejna grupa zasobów to **materiały sprawdzające wiedzę i umiejętności** — dopasowane do sformułowanych przez nas celów i efektów kształcenia testy, zadania otwarte, projekty, zadania grupowe itp. Nie mniej istotne jest przygotowanie **materiałów aktywizujących**, które mają za zadanie angażowanie ucznia w naukę, np. symulacje, dodatkowe zasoby z Internetu, zaplanowane

dyskusje na forach pomagają zmotywować do systematycznej pracy w kursie. Na koniec tworzy się **materiały informacyjne** — jest to najczęściej opis przebiegu zajęć i zasad oceniania.

Wdrożenie

Właściwym sprawdzianem wykonanych w poprzednich etapach prac jest udostępnienie uczniom przygotowanych przez nas materiałów. Realizacja kursu e-learningowego jest ostateczną weryfikacją przydatności, skuteczności dydaktycznej stworzonych do nauki zasobów.

Ewaluacja

Stworzenie materiałów i ich udostępnienie uczniom nie powinno kończy naszej pracy nad materiałami kursu online — etapem zamykającym powinna być zawsze ewaluacja, czyli ocena jakości efektów przeprowadzonych dotychczas prac. Ocena taka, dokonana po zakończeniu zajęć online powinna wpływać na zmianę kształtu materiałów edukacyjnych tak, by z roku na rok stawały się one coraz bardziej efektywne. Zwykle takiej ewaluacji dokonuje się za pomocą ankiet (zarówno przeznaczonych dla uczniów, jak i dla nauczycieli) oraz na podstawie zestawień wyników osiągniętych przez uczniów. Efekty takiej oceny stanowiąc powinny źródło niezbędnych udoskonaleń i poprawek naszego materiału.